

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra HAANDBOG I VERDENSHISTORIEN. Middelalderen (Sluttet.)

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 164.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig07val-shoot-idm140245234750032/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Kirke-Riget og Kors-Togene

Stolen paa fri Haand, laae under Muld, og Tydskerne trættedes ivrig om, hvem der havde Ret til at raade for hans umyndige Søn, titomtalt Henrik den Fjerde. Da den ny Valg-Lov ved Nikolais Død (1061) første Gang traadte i Kraft, gjorde Tydskerne vel nogle Ophævelser, og vilde afsat Hildebrands gode Ven Alexander den Anden, men deels havde han Normannerne i Baghaanden, deels beviiste den berømte Damiani, Biskop af Ostia, soleklart, at hvad Ret end Keiseren, som Romersk Patricier, kunde have, lod den sig dog umuelig overføre paa et Barn, der ei kunde udøve den, og endelig fik Henrik den Fjerde snart, i Ærke-Bisp An af Cøln, en ny Formynder, der havde baade Øie og Sind for Kirke-Rigets Tarv og kiendte Alexanders Valg for gyldigt*).

Efter Alexander var det nu Hildebrand blev valgt (1073), og det enstemmig baade af Cardinalerne og Almuen, kun lidt hovedkulds, saa Man sprang recnt de »tre Dage« over, da der, efter gammel Skik, skulde »fastes og bedes,« for at være vis paa »Aandens« Bistand, saa her kunde anægtelig Røms og det Apostoliske Sædes Skyts-Engel havt Ret til at gjøre Indsigelse; men enten var Hildebrand selv den Eneste, der paa-ankede denne Uregelmæssighed, eller i alt Fald oversaae Kong Henrik den og stadfæstede Valget**).

Hvad nu Hildebrand eller Gregor den Syvende, ufor-glemmelig i Christenheden under begge Navne, gik frugtsommeligt med, det er langt fra at være nogen Hemmelighed; thi han gjorde i den Henseende ingen Røver-Kule af sit Hjerte, men raadte alle Konger og Fyrster, selv Vilhelm Erobrer, til deres eget Bedste, baade her og hiesel, at blive St. Pæders Lehns-Mænd, og han gjorde Alle vitterligt, at i det Mindste skulde Kongerne, langt fra at sælge Biske-Stole og Abbedier til de Høist-Bydende, opgive al Lehns-Høihed over dem, da han ellers satte dem i Band og løste Undersaatterne fra deres Troskabs-Eed. Han gjorde ogsaa snart Alvor af det, ved at hansætte baade Kong Henrik i Tydskland, Kong Philip i Frankrig og selv sin »verdslige Arm« Robert Viskard i Apulien, og alle hans Samtidige forundrede sig over, hvor han turde, Kongerne frøs over at han vovede det, og alle De, der havde kjøbt Biske-Stole og Abbedier af dem, opæggede dem naturligtvis mod den utaalelige Pave, der tordnede ligesaa

*) Barons Kirke-Bøger A. 1061—62.

**) Samme A. 1073.